



# Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

371.12

Szerző:

Cím:

Tanító-, „képzés” a  
forradalom alatt

Forrás:

Új Nemzedék

Br

1919. x. 18.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

## Tanító-, „képzés” a forradalmak alatt.

### A Pedagógiai Szeminárium szerepe.

A fővárosi tanítószervezet egy része: kommunizmus idején megszegyenítő lelkiismeretlenséggel és szinte példátlan irammal vetette rá magát az iskolára, hogy elvesse a jövő nemzedék lelkében a „proletariátus szellemének és erkölcsének” magját. Nem is kellett őket nagyon biztatni, hisz a főváros évek óta tanügyi politikája, valamint a Károlyi-uralom idejében virágzó „továbbképzés” megteremtette a kellő lelki feltételeket. Ennek követke-

ménye, hogy tisztességes keresztény polgáraink még ma is megborzadva gondolnak arra a tanításra és gondozásra, melyben gyermeküknek a kömnün napjaiban része volt az iskolában és a legtöbb szülőnek még most is az a legsúlyosabb gondja, miként gyomlálja ki fia, de különösen leánya lelkéből azt a sok gázt, amelyet ott a kommunista tanító meggyökereztetett.

Budapest tanítószervezetét a Mária-Terézia-téren levő Pedagógiai Szemináriumban készítették elő kellőképpen erre az erkölcstelen és hazafiatlan munkára. Ez az intézmény, amely kilenc esztendővel ezelőtt létesült a tanítószervezet szellemi színvonalának emelésére, a Károlyi-uralom napjai előtt nemzeti és vallás-erkölcsi szempontból nem adott okot a kifogásra. Hivatását, amelynek az a célja, hogy rendszeres, tervszerű és tudatos továbbképzésben részesítse férfi és nő, elemi és polgári iskolai hallgatóit, jól végezte. A hallgatószervezet részint az állandó kurzusot, részint az úgynevezett akadémiai tan-

folyamat látogatja. A továbbképzés elméleti és gyakorlati jellegű. A szemináriummal kapcsolatos a gyakorló iskola, ahol a hallgatók gyakorlati pedagógiai ismeretekre tehetnek szert. Az intézet felszerelés, laboratórium és munkaműhelyek dolgában bátran versenyre kelhet hasonló külföldi intézményekkel.

A Pedagógiai Szeminárium első igazgatója Wessely Ödön volt; amikor ő a pozsonyi egyetem egyik tanszékére távozott, helyébe Ozoray Frigyes főigazgató került. Ozoray nem eokáig vezethette önállóan az intézetet, mert közvetlenül a Károlyi-forradalom kitérése után öt tagu direktóriumot neveztek ki melléje, amely átvette a tanítószervezet irányítását és nevelését szempontjából főként fontos szeminárium igazgatását. A Pedagógiai Szeminárium volt az első „üzem”, ahol már a múlt év novemberében bolsevik mintára direktórium működött. Tagjai ezek voltak: Antal Márk, Fogarasi Béla, Kemény Ignác, Dénes Sándor és Bartos Erzsébet. Mindannyi néhány hónappal később jelentős szerepet vitt a kommunizmus erkölcsei pusztításában. A direktórium első dolga volt, hogy eltávolította a kurzusok előadóinak egy részét, köztük Rybár István, az európai hírű egyetemi tanárt. Helyükbe természetesen a magavágású embereket hívta meg, egyebek közt Bolgár Elek és Czöbel Ernő, a későbbi bécsi bolsevik követeket, Rybár utóda pedig egy alig felcseperedett fiatal ember, Bródi Ernő lett. Bizonyára nem kell külön leszögezni, hogy az új előadók kevés kivétellel a direktóriummal egyetemben nem a magyar néppel tartották a faji rokonságot. A szemináriumban ezután rövidesen teljes erővel tobzódott az új szellem és ami csak volt — és akadt meglehetősen — a tanítószervezet körében, az hamarosan felszínre vetődött és hangos szóvivőjévé vált a nemzetközi radikális-szocialista-defétista és ki tudná

megmondani, még miféle eszméknek. Az egész vonalon megkezdődött a tanítószervezet „szociális átképzése”, ami nem volt egyéb, mint az osztálygyűlölet és a burkolt bolsevizmus elplántálása

ama tanítók felfogásába, akik fogékonyak a hangzatos jelszavakkal hirdetett teóriák iránt. Ugyanerre az időre esik a tanítók szakszervezetének megalakítása is. Amikor a hallgatószervezet annyira megsaporodott, hogy már nem fért el az ugyancsak tágas szeminárium helyiségeiben, a szociális átképző előadásokat a régi képviselőház termében rendezték, természetesen a szeminárium költségén. Hogy ezeken a kurzusokon milyen eszméket hirdettek, elég utalni az előadókra. Köztük ott szerepelt Varga Jenő, Lukács György, akik később népbiztosok lettek, továbbá Bolgár Elek, Czöbel Ernő és Varjas Sándor.

A fővárosi iskolák tantervének gyökeres átalakítására ugyanekkor megalakult az úgynevezett reformbizottság, amelynek mind a tizenöt tagja izraelita volt. Köztük a destruktív irányzat legelső képviselői foglaltak helyet, így például a már említett Dénes Sándor, Bolgár Elek és Fogarasi Bélán kívül Lengyel Gyula is, aki később szintén népbiztos lett. Ez a bizottság alaposan kivette részét a bomlasztó munkából. Az iskolaiügy terén folytatott állandó kutmérgezés annál könnyebben ment, mert a fővárosi tanügyi osztálya semmit sem követett el megakadályozására, állítólag azért, mert abban az időben Czöbel Ernő, Garbai Sándor, Bokányi Dezső és Zsigány Zoltán volt az ur a város-házán.

A kommunizmus kitérése után a szeminárium direktóriumának tagjai közül Antal Márk, Fogarasi Béla és Bartos Erzsébet átvonult a közoktatásügyi népbizottságra, ahol mindannyian nagyobb hatalommal és befolyással ren-

delkező állást foglaltak el. A direktóriumot ekkor Szirmay Ödönnel, Gröber Vilmával és Jónás Gézával egészítették ki. A hatalmat Kemény Ignác, a huszonnégy éves tanító tartotta a kezében, akinek első dolga az volt, hogy kétszobás lakást foglalt le magának a szeminárium épületében és eltávolította Ozoray Frigyes főigazgatót. A reformbizottság ekkor felozlott, még pedig azzal a megokolással, hogy nincs már többé rá szükség, mert elvégezte a munkáját. A tagok azonban nem feledkeztek meg önmagukról és kiutaltak maguknak a város pénztárából jutalomként ötvenezer koronát.

A kommunizmus idejében fölöttébb mozgalmas és izzó hangulat uralkodott a szeminárium épületében. A tanítók szakszervezetének vezérbizottsága állandóan ott tartotta üléseit, amelyen a „közoktatásügy“ iránt érdeklődő bolsevik vezetők a legtöbbször résztvettek. A szakszervezet korlátlan hatalommal intézkedett a fővárosi iskolákban folyó tanításról és elsősorban őt terheli a felelősség azért a sok bűnért, amelyet a tanítótság egy része e hónapokban elkövetett. A jóra való iskolaigazgatók elcsapását is a szakszervezet kezdeményezte és jellemző, hogy a háromszáznégy eltávolított igazgató helyébe körülbelül kétszázötven izraelitát helyeztek. A szeminárium épülete ebben az időben valószínűleg centruma volt különféle bolsevik szervezeteknek, amelyek ott otthont kaptak.

A kommunizmus bukása után Ozoray